

Na osnovu člana 58. alineja 7. Poslovnika Narodne Skupštine Republike Srpske – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 79/07) Zakonodavni odbor Narodne Skupštine Republike Srpske, na sjednici održanoj 26.12. 2007. godine, utvrdio je prečišćeni tekst Zakona o električnoj energiji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 66/02; 29/03; 86/03; 111/04; 60/07; 114 /07) u kojem je označen dan stupanja na snagu navedenog zakona.

Broj: 02/3-2554/07
Banja Luka, 26.12. 2007. godine

Predsjednik
Zakonodavnog odbora

dr Željko Mirjanić s.r.

ZAKON O ELEKTRIČNOJ ENERGIJI *(PREČIŠĆENI TEKST)*

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Zakon o električnoj energiji (Zakon) uspostavlja pravila za proizvodnju i distribuciju električne energije na prostoru Republike Srpske i domaće trgovine u ime Republike Srpske. Zakon reguliše uspostavljanje i rad elektroenergetskog sistema isključivo u naprijed navedenim oblastima.

Cilj ovog zakona je da utvrdi uslove potrebne za racionalan i ekonomičan razvoj djelatnosti proizvodnje i distribucije električne energije na prostoru Republike Srpske, da stvori uslove za život i rad i da promovira preduzeća za pružanje javnih usluga za nesmetano snabdijevanje potrošača električnom energijom.

Zakon se zasniva na opšteprihvaćenim međunarodnim standardima na polju električne energije i teži da promovira postepenu liberalizaciju nacionalnog tržišta električne energije. Pri tome, Zakon slijedi principe nediskriminacije i ravnopravnosti lica i svojine.

Član 2.

Ovaj zakon je u skladu sa Zakonom o prenosu, Državnoj elektroenergetskoj regulatornoj komisiji i Nezavisnom operatoru sistema u Bosni i Hercegovini (BiH Zakon) koji reguliše uspostavljanje i definiše funkcije i ovlaštenja Državne elektroenergetske regulatorne komisije za električnu energiju (DERK), Nezavisnog operatora sistema (NOS) i kompanije za prenos električne energije. Zakon BiH ima pravnu snagu na nivou Bosne i Hercegovine nad prenosom, DERK-om, NOS-om i funkcijama vezanim za prenos, DERK i NOS i u Republici Srpskoj, sa ciljem obezbjeđenja kontinuirane isporuke električne energije po definisanim standardima kvaliteta.

U slučaju sukoba odredbi ovog zakona i Zakona o prenosu, Državnoj elektroenergetskoj regulatornoj komisiji i Nezavisnom operatoru sistema u Bosni i Hercegovini u vezi sa prenosom, pogona prenosnog sistema i međunarodnom trgovinom, primjenjivaće se odredbe Zakonom o prenosu, Državnoj elektroenergetskoj regulatornoj komisiji i Nezavisnom operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini.

Član 3.

U ovom zakonu:

- “**električna energija**” označava robu za koju se proizvodnja, distribucija, promet i korišćenje propisuju odredbama ovog zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata;
- “**proizvodnja**” označava proizvodnju električne energije u hidroelektranama, termoelektranama i drugim elektranama koje su priključene na prenosnu ili distributivnu mrežu, kao i proizvodnju za vlastite potrebe;
- “**proizvođač**” označava fizičko ili pravno lice koje proizvodi električnu energiju;
- “**proizvođač za vlastite potrebe**” označava fizičko ili pravno lice koje električnu energiju, u suštini, proizvodi za vlastite potrebe;
- “**nezavisni proizvođač**” je proizvođač koji ne vrši funkcije prenosa ili distribucije električne energije na teritoriji Republike Srpske;
- “**obnovljivi izvori električne energije**” označavaju izvore električne energije koji su sačuvani u prirodi i koji se obnavljaju u cjelosti ili djelimično, posebno energija vodotokova, vjetra, biomasa, geotermalna i neakumulirana solarna energija;
- “**prenos**” označava prenošenje električne energije u visokonaponskom povezanom sistemu sa ciljem njene isporuke krajnjim kupcima ili distributerima;
- “**distribucija**” označava prenošenje električne energije kroz distributivne sisteme srednjeg i niskog napona sa ciljem njene isporuke kupcima;
- “**kupci**” označavaju kupce na veliko, krajnje kvalifikovane i nekvalifikovane kupce i distributivna preduzeća;
- “**kupci na veliko**” označavaju pravna lica koja kupuju i prodaju električnu energiju kupcima, sem krajnjim kupcima kojima nije dozvoljeno da slobodno biraju isporučioaca električne energije i koja se, na teritoriji Republike Srpske, ne bave proizvodnjom, prenosom ili distribucijom električne energije;
- “**krajnji kupac**” označava kupca koji kupuje električnu energiju za svoje vlastite potrebe i korišćenje;
- “**kvalifikovani kupac**” označava kupca koji je priključen na prenosnu ili distributivnu mrežu i kome je dozvoljeno da električnu energiju kupuje po svom izboru;
- “**nekvalifikovani kupac**” označava krajnjeg kupca za koga se električna energija dobavlja na regulisani način i po regulisanim cijenama (tarifama);
- “**interkonektori**” označavaju opremu koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sistema;
- “**povezani sistemi**” označavaju izvjestan broj prenosnih i distributivnih sistema koji su povezani pomoću jednog ili više interkonektora;
- “**korisnik sistema**” podrazumijeva svako fizičko ili pravno lice koje snabdijeva, ili koga snabdijeva, neki prenosni ili distributivni sistem;
- “**snabdijevanje**” podrazumijeva prodaju, uključujući i preprodaju električne energije kupcima;
- “**elektroenergetski objekti krajnjih kupaca**” podrazumijevaju elektroenergetske objekte koji se nalaze iza mjesta priključenja na elektroenergetsku mrežu;
- “**postupak licitacije**” označava postupak kojim se planirane dodatne potrebe i zamjena kapaciteta pokrivaju isporukama iz novih ili postojećih proizvodnih kapaciteta;
- “**trgovac**” označava pravno lice koje se bavi trgovinom električne energije;
- “**DERK**” označava Državnu elektroenergetsku regulatornu komisiju definisanu Zakonom o prenosu, državnom elektroenergetskom regulatoru i Nezavisnom operatoru sistema;
- “**NOS**” označava Nezavisnog operatora sistema definisanog Zakonom o prenosu, državnom elektroenergetskom regulatoru i Nezavisnom operatoru sistema.

Član 4.

Elektroenergetski objekti, uređaji, vodovi i postrojenja elektroenergetskih preduzeća i krajnjih kupaca, u djelatnostima koje reguliše ovaj zakon, grade se, koriste i održavaju u skladu sa propisima Republike Srpske, standardima i tehničkim normativima koji se odnose na tu vrstu objekata, kao i propisima Republike Srpske kojima su utvrđeni uslovi u pogledu zaštite životne sredine i ne smiju ugrožavati bezbjednost ljudi i imovine.

II - ELEKTROENERGETSKA POLITIKA

Član 5.

Vlada Republike Srpske vodi elektroenergetsku politiku u skladu sa ovim zakonom.

Elektroenergetskom politikom se obezbjeđuje:

- struktura i kvalitet napajanja električnom energijom,
- dugoročna uravnoteženost razvoja elektroenergetske i energetske privrede u cjelini sa kretanjem potrošnje energije,
- mogućnosti korišćenja različitih primarnih izvora energije,
- upotreba obnovljivih izvora za proizvodnju električne energije,
- briga za efikasno korišćenje energije,
- očuvanje ekološke ravnoteže pri proizvodnji, prenosu i korišćenju električne energije,
- konkurentnost na tržištu električne energije i tržištu drugih vidova energije,
- kvalitetno snabdijevanje električnom energijom na tržištu električne energije u Republici Srpskoj i
- racionalna potrošnja električne energije.

Član 6.

Elektroenergetskom politikom obezbjeđuje se pristup na distributivnu mrežu po principu nediskriminacionog pristupa treće strane.

Član 7.

Vlada Republike Srpske donosi dugoročne i godišnje elektroenergetske bilanse.

Elektroenergetskim bilansima okvirno se planira ukupna potrošnja električne energije i načini snabdijevanja električnom energijom u srednjoročnom i dugoročnom periodu, u saradnji sa NOS-om.

Elektroenergetski bilans sadrži:

- strukturu potrošnje električne energije,
- način snabdijevanja električnom energijom,
- zahtjeve u pogledu ekološke zaštite i mjere kojima se ona obezbjeđuje,
- strukturu i karakteristike potrošnje novih i proširenje postojećih potrošača,
- viškove električne energije,
- planove i prognoze, na osnovu preporuka proizvođača i distributera, u kooperaciji sa NOS-om.

Dugoročni elektroenergetski bilans se odnosi na razdoblje od pet godina unaprijed.

III - OBAVLJANJE ELEKTROENERGETSKE DJELATNOSTI

Član 8.

Elektroenergetskim djelatnostima koje su predmet ovog zakona smatraju se:

- proizvodnja električne energije,
- distribucija električne energije,

- trgovina i snabdijevanje električnom energijom.

Član 9.

Elektroenergetske djelatnosti iz člana 8. obavljaju:

- preduzeća za proizvodnju električne energije,
- preduzeća za distribuciju električne energije,
- preduzeća za trgovinu i snabdijevanje električnom energijom.

Preduzeća iz stava 1. ovog člana, kao i preduzeća koja obavljaju više elektroenergetskih djelatnosti iz člana 8. ovog zakona koja obavljaju jednu ili više elektroenergetskih djelatnosti iz člana 8. ovog zakona, osnivaju se u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske.

Proizvodnjom električne energije, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, mogu se baviti preduzeća iz stava 1. ovog člana, građani i pravna lica za svoje potrebe, uz mogućnost plasmana viškova električne energije na tržište.

Član 10.

Preduzeća za proizvodnju električne energije i preduzeća za distribuciju električne energije ne mogu se baviti poslovima prenosa električne energije nakon uspostavljanja kompanije za prenos Bosne i Hercegovine.

Član 11.

Osnivanje, upravljanje, organizovanje i međusobno povezivanje preduzeća iz člana 9. ovog zakona je u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske.

IV - REGULISANJE OBAVLJANJA ELEKTROENERGETSKE DJELATNOSTI

Član 12.

U cilju regulisanja monopolskog ponašanja i obezbjeđenja transparentnog i nediskriminirajućeg položaja svih učesnika na energetskom tržištu u Republici Srpskoj osniva se Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulator).

Član 13.

Regulator je specijalizovana, samostalna, nezavisna i neprofitna organizacija u Republici Srpskoj.

Regulator ima svojstvo pravnog lica.
Regulator se upisuje u sudski registar.

Član 14.

Puni naziv Regulatora je: Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske.
Regulator ima svoj pečat.
Sjedište Regulatora je u Trebinju.

Član 15.

Narodna skupština Republike Srpske, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje predsjednika i dva člana Regulatora na osnovu javnog konkursa.

Mandat člana Regulatora traje pet godina s tim što će, radi kontinuiteta rada, prilikom prvog imenovanja mandat jednog člana Regulatora trajati pet, drugog četiri i trećeg tri godine.

Članove Regulatora u prvom sastavu Narodna skupština imenuje u roku utvrđenim Akcionim planom Republike Srpske za prestrukturiranje i privatizaciju elektroenergetskog sektora u BiH.

Član 16.

U slučaju spriječenosti predsjednika ovlašćeni član Regulatora će obavljati njegove/njene odgovornosti.

Sve odluke Regulatora biće donesene većinskim glasanjem od svih članova Regulatora.

Član 17.

Član Regulatora kojem istekne mandat ima pravo da bude ponovo imenovan za naredni period. Ni jedno lice ne može biti na mjestu člana Regulatora duže od dva mandata.

Član 18.

Položaj člana Regulatora postaje upražnjen ako je član:

- bio odsutan više od tri uzastopna sastanka Regulatora bez saglasnosti ostalih članova,
- dao ostavku na mjesto člana Regulatora u pisanoj formi,
- razriješen dužnosti u skladu sa članom 22. ovog zakona,
- prekršio Etički kodeks Regulatora.

Član 19.

Ako je član Regulatora zdravstveno nesposoban ili iz drugih razloga nije u mogućnosti da obavlja funkciju člana Regulatora, Vlada Republike Srpske će predložiti Narodnoj skupštini njegovo razrješenje.

Upraznjeno mjesto člana Regulatora će se popuniti imenovanjem drugog člana na način i pod uslovima imenovanja razriješenog člana, na preostali period mandata.

Odluku iz prethodnog stava Narodna skupština Republike Srpske je dužna da donese u roku od trideset dana od dana razrješenja člana Regulatora.

Član 20.

Za člana Regulatora imenuju se lica koja su državljani Republike Srpske i imaju znanje i stručnost iz oblasti inženjerstva, ekonomije, prava ili ekologije.

Član 21.

Regulator će usvojiti i objaviti Etički kodeks koji će regulisati sukob interesa i druge etičke standarde za članove, radnike i osoblje Regulatora i druge strane. Etički kodeks će biti u skladu sa uobičajenom međunarodnom praksom.

Član 22.

Članovi Regulatora ne mogu:

- biti u međusobnom srodstvu ili braku;
- biti lica koja su kažnjavana za djela nespojiva sa radom Regulatora;
- obavljati dužnosti koje su protivne nezavisnosti Regulatora, u skladu sa Etičkim kodeksom;
- biti članovi zakonodavne, izvršne ili sudske vlasti, nadzornog ili upravnog odbora preduzeća, banke ili osiguravajućeg društva;
- obavljati djelatnosti ili sprovoditi aktivnosti koje su u suprotnosti sa načelima transparentnosti i nediskriminacije na tržištu električne energije u Republici Srpskoj.

Član 23.

Nadležnosti Regulatora su:

- nadzor i regulisanje odnosa između proizvodnje, distribucije i kupaca električne energije uključujući i trgovce električnom energijom,
- propisivanje metodologije i kriterijuma za utvrđivanje cijene korišćenja distributivne mreže i cijena snabdijevanja nekvalifikovanih kupaca električnom energijom i metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu,
- donošenje tarifnog sistema za prodaju električne energije i korišćenje distributivne mreže,
- utvrđivanje tarifnih stavova za korisnike distributivnih sistema i tarifnih stavova za nekvalifikovane kupce,
- izdavanje ili oduzimanje dozvola za proizvodnju, distribuciju i trgovinu električnom energijom,
- donošenje opštih uslova za isporuku električne energije.

Pored nadležnosti iz stava 1. ovog člana, Regulator će obavljati i poslove propisane drugim zakonima iz oblasti energetike.

Član 24.

U izvršavanju ovlašćenja i obavljanju funkcija, u skladu sa svojim ovlašćenjima po ovom zakonu, Regulator je nadležan da:

- unapređuje efikasnost, pouzdanost i ekonomičnost sistema za proizvodnju, distribuciju i razmjenu električne energije;
- unapređuje konkurentnost;
- podstiče efikasnost, ekonomičnost i sigurnost u korišćenju električne energije;
- reguliše sigurnost snabdijevanja, kvalitet usluge i tarife, imajući u vidu interese kupaca i potrebe preduzeća za isporuku električne energije;
- obezbjeđuje pravičnost u snabdijevanju električnom energijom;
- obezbjeđuje transparentno i nediskriminatorno ponašanje na tržištu električne energije;
- obezbjeđuje da elektroenergetska djelatnost na teritoriji Republike Srpske ne utiče nepovoljno na zdravlje, sigurnost i zaštitu životne sredine;
- nadzire efikasnost mehanizama i postupaka koji obezbjeđuju sistemsku srednjoročnu i dugoročnu ravnotežu između potrošnje i isporuka električne energije;
- stvara uslove za razvoj elektroenergetskog sistema (proizvodnje i distribucije);
- donosi mjere za sprečavanje zloupotrebe monopolskih ponašanja korisnika dozvole izdate od strane Regulatora.

Član 25.

Finansiranje rada Regulatora će se obezbijediti iz naknada i taksi od preduzeća koja se bave djelatnošću proizvodnje, distribucije i trgovine električne energije i naknade za dozvole koje

izdaje. Ove naknade će biti korišćene samo od strane Regulatora i formiraće dio budžeta Regulatora.

Preduzeća-korisnici dozvola Regulatora imaju pravo da regulatornu naknadu uračunaju u svoje tarife.

Djelatnost Regulatora se može finansirati i iz donacija na nepovratnoj osnovi od inostranih vladinih i nevladinih organizacija.

Budžet Regulatora usvaja Narodna skupština Republike Srpske, prije početka budžetske godine, na prijedlog Regulatora.

Član 26.

Član Regulatora neće učestvovati u razmatranjima i odlučivanju o pitanjima za koja ima svoj direktni ili indirektni interes.

Interes iz prethodnog stava objelodanjuje bilo koji od članova Regulatora u bilo kojoj fazi sastanka, nakon čega zainteresovani član napušta sastanak i omogućuje ostalim članovima da diskutuju takvo objelodanjivanje i odluče da li je takav član isključen iz odlučivanja o tom pitanju.

Ukoliko se ustanovi da je član Regulatora postupao suprotno odredbama st. 1. i 2. ovog člana odgovaraće u skladu sa Etičkim kodeksom.

Član 27.

Regulator propisuje pravila i procedure i u skladu s tim Regulator rješava sporove između učesnika.

Regulator određuje troškove sporova između učesnika i njegova odluka o troškovima je obavezujuća za stranke u sporu.

Član 28.

Regulator je dužan da, na zahtjev stranke, rješava u sporu u vezi sa:

- pravom na napajanje električnom energijom,
- pravom pristupa na distributivnu mrežu,
- obavezom isporuke električne energije,
- tarifama po kojima se energija isporučuje,
- zastoјima u napajanju električnom energijom,
- odbijanjem isporuke električne energije i
- kvalitetom napajanja električnom energijom.

Za rješavanje zahtjeva iz prethodnog stava Regulator može imenovati pravno ili fizičko lice da radi na prikupljanju činjenica.

Član 29.

Odluka Regulatora je konačna. Strana nezadovoljna odlukom može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda. Odluka Regulatora će ostati na snazi dok se ne završi sudski postupak.

Član 30.

U svom radu Regulator saraduje sa Državnom elektroenergetskom regulatornom komisijom (DERK), Nezavisnim operatorom sistema (NOS) i jedinstvenom prenosnom kompanijom Bosne i Hercegovine, a o svom radu dužan je izvještavati Narodnu skupštinu Republike Srpske najmanje jednom godišnje.

Član 31.

Regulator može zahtijevati od svakog imaooca dozvole da osigura podatke i informacije koje su mu potrebne u svrhu primjene ovog zakona.

Imalac dozvole je dužan dostavljati podatke i informacije iz stava 1. ovog člana u traženim rokovima, te saradivati sa Regulatorom.

Informacije imaooca dozvole Regulator je dužan koristiti samo u svrhu obavljanja svoje djelatnosti.

Imalac dozvole koji u obavljanju svojih dužnosti dođe do podataka za koje se može logično pretpostaviti da su povjerljivog karaktera, obavezan je čuvati povjerljivost takvih podataka.

V - STATUT, POSLOVNIK O RADU, PRAVILA, PROPISI I ODLUKE REGULATORA

Član 32.

U roku od 30 dana od imenovanja članova Regulatora, Regulator će donijeti statut i utvrdiće plan za što brže izdavanje pravila i propisa u skladu sa ovim zakonom. Navedena pravila i propisi uključivaće odredbe koje su neophodne da Regulator ispunjava svoje obaveze po ovom zakonu i da ostvaruje svrhu i namjere ovog zakona.

U roku od 90 dana od imenovanja članova Regulatora, Regulator će usvojiti poslovnik o radu u skladu sa odredbama, uslovima i ovlašćenjima definisanim ovim zakonom. Poslovnik o radu Regulatora mora da sadrži odredbe koje se odnose na rasprave i sastanke, procese izrade nacerta, prikupljanje javnih komentara i izdavanje pravila i propisa.

Sva pravila i propisi, usvojeni od Regulatora, biće u skladu sa ovim zakonom i zakonima Republike Srpske. Prije usvajanja svojih pravila i propisa, Regulator će objaviti nacrt tih akata i prikupiti javne komentare koji se odnose na taj nacrt.

Sva pravila i propisi Regulatora stupiće na snagu osmog dana nakon njihovog objavljivanja na način koji će odrediti Regulator, osim kada je samim pravilima Regulatora određen drugi datum.

Nalozi Regulatora stupiće na snagu na dan i na način koji propiše Regulator, u skladu sa ovim zakonom, i ostaće na snazi dok ih ne izmijeni sam Regulator ili nadležni sud Republike Srpske.

Član 33.

Sjednice Regulatora biće javne, osim u ograničenom broju slučajeva, kada se radi o povjerljivim informacijama ili trgovačkim tajnama. Način održavanja sjednica određuje Regulator u skladu sa svojim poslovnikom o radu. Sve odluke Regulator donosi u pismenoj formi i one sadrže osnove za njihovo donošenje. Odluke i rješenja Regulatora biće objavljeni u "Službenom glasniku Republike Srpske". Dokumentacija Regulatora, zabilješke sa rasprava i zapisnici čuvaće se u skladu sa poslovnikom o radu Regulatora. Ovi dokumenti i zabilješke su javni. Važne poslovne informacije su poslovna tajna kako je propisano poslovnikom o radu Regulatora.

VI - PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 34.

Preduzeće koje obavlja djelatnost proizvodnje električne energije ima pravo:

- u svojim proizvodnim objektima koristiti izvore energije koje smatra najpovoljnijim, proizvodeći potrebnu energiju, poštujući tehničke karakteristike i uslove zaštite okoline, koji su utvrđeni u dozvoli i određeni propisima;
- ugovarati isporuke i prodaju električne energije pod uslovima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima;
- pristupa prenosnoj mreži pod uslovima koje utvrđuje Državna regulatorna komisija za električnu energiju, odnosno pristupa distributivnim mrežama pod uslovom koje utvrđuje Regulator.

Član 35.

Preduzeće koje obavlja djelatnost proizvodnje električne energije ima obavezu da:

- poštuje uslove iz dozvole za obavljanje elektroenergetske djelatnosti,
- posjeduje mjerni uređaj koji omogućava određivanje energije koja se predaje u odgovarajuću mrežu,
- pridržava se pravila djelovanja na tržištu koja su propisana za tržište električne energije,
- zadovoljava i poštuje propisane tehničke i pogonske uslove, kao i uslove zaštite okoline.

Objekti za proizvodnju električne energije moraju zadovoljavati utvrđene kriterijume zaštite okoline i osiguravati trajnu kontrolu uticaja na okolinu.

Član 36.

Preduzeće koje u pojedinačnom proizvodnom objektu proizvodi električnu energiju, koristeći otpad ili obnovljive izvore energije, na ekonomski primjeren način i u skladu sa mjerama zaštite okoline, može steći položaj kvalifikovanog proizvođača, po osnovu uslova koje propisuje Regulator.

Podsticaje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora uključujući i otpad, kao i kombinovanu proizvodnju toplotne i električne energije propisuje Regulator, a sve u svrhu postizanja ciljeva proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i energetske efikasnosti, definisanih elektroenergetskom politikom iz člana 5. ovog zakona.

VII - DISTRIBUCIJA ELEKTRIČNE ENERGIJE I PRISTUP DISTRIBUTIVNOJ MREŽI

Član 37.

Distributivni sistem čine elektroenergetski objekti (postrojenja i vodovi) kojima se razvodi električna energija kupcima.

Član 38.

U cilju nesmetanog funkcionisanja tržišta električne energije na teritoriji Republike Srpske distributivna mreža mora biti dostupna svim korisnicima na transparentan i nediskriminirajući način, u skladu sa kriterijumima iz ovog zakona.

Član 39.

Za rad (pogon), upravljanje, održavanje i razvoj distributivnog sistema odgovoran je operator distributivnog sistema (distributer).

Distributer je dužan da omogući prenos električne energije kroz svoju mrežu kao i distribuciju električne energije na svom području na osnovu zahtjeva korisnika mreže, što podrazumijeva i da operiše sa distributivnom mrežom u skladu sa tehničkim mogućnostima mreže.

Distributer ima pravo i obavezu da vrši snabdijevanje korisnika sistema i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja, ako je tako utvrđeno u dozvoli za obavljanje djelatnosti.

Član 40.

Distributer električne energije:

- garantuje pouzdanost rada distributivne mreže i održavanje parametara kvaliteta električne energije;
- osigurava usklađeno djelovanje distributivne mreže sa prenosnom mrežom, te priključenim mrežama i postrojenjima korisnika;
- daje informacije Nezavisnom operatoru sistema o budućim potrebama za električnom energijom;
- osigurava pristup distributivnoj mreži za treće strane prema utvrđenim kriterijumima.

Član 41.

Distributer priprema kratkoročne i dugoročne planove razvoja i izgradnje distributivne mreže.

Planovi iz stava 1. ovog člana rade se u skladu sa strategijom energetskeg razvoja Republike Srpske, i prostorno planskim dokumentima iz oblasti uređenja prostora.

Član 42.

Distributer je obavezan osigurati tajnost povjerljivih podataka koje dobija od drugih elektroenergetskih preduzeća i kupaca, osim ako se posebnim propisom ne zahtjeva javno objavljivanje određenih podataka ili njihova dostava nadležnim državnim tijelima.

Podaci o mogućnostima korišćenja distributivne mreže su javni.

Član 43.

Distributer je dužan da omogući pristup mreži proizvođačima električne energije i kvalifikovanim kupcima električne energije na nepristrasan način, prema načelima regulisanog pristupa treće strane.

Član 44.

Distributer može odbiti pristup mreži zbog ograničenih tehničkih ili pogonskih mogućnosti.

Proizvođač električne energije i/ili kvalifikovani kupac električne energije, kojem je odbijen pristup mreži, mora biti informisan o razlozima odbijanja pristupa, koji moraju biti objektivni, nediskriminirajući, te čvrsto utemeljeni i propisno potkrijepljeni.

Proizvođač električne energije, odnosno kvalifikovani kupac električne energije kojem je odbijen pristup mreži ili je nezadovoljan uslovima pristupa, može podnijeti žalbu Regulatoru.

Član 45.

Kada proizvođač električne energije i kupac namjeravaju zaključiti ugovor o isporuci, a nisu mogli dobiti pristup mreži, mogu izgraditi direktan vod, uz prethodno pribavljenu saglasnost Regulatora.

Član 46.

Pogon i način vođenja distributivne mreže u elektroenergetskom sistemu uređuje se mrežnim pravilima.

Mrežnim pravilima se posebno propisuju:

- tehnički i drugi uslovi za priključak korisnika na mrežu;
- tehnički i drugi uslovi za siguran pogon elektroenergetskog sistema radi pouzdanog snabdijevanja kvalitetnom električnom energijom;
- postupci pri pogonu elektroenergetskog sistema u kriznim stanjima;
- tehnički i drugi uslovi za međusobno povezivanje i djelovanje mreža.

Mrežna pravila donosi distributer, a odobrava Regulator. Ova pravila ne mogu biti u suprotnosti sa pravilima izrađenim od strane NOS-a za prenosnu mrežu.

Član 47.

Prenos električne energije putem distributivne mreže vlasnik mreže može ograničiti samo u posebnim slučajevima:

- kada je to iz razloga sigurnosti elektroenergetskog sistema, pogonskih razloga ili iz razloga sigurnosti ljudi opravdano, što treba posebno dokazati;
- kada to propisi o zaštiti okoline zahtjevaju;
- kada to ugrožava pogon kombinovanog procesa proizvodnje toplotne i električne energije ili pogon izvora regeneracijske energije iz otpadnih materijala;
- kada to ugrožava sistem proizvodnje električne energije.

VIII – KUPCI

Član 48.

Danom primjene ovog zakona, svi kupci sa godišnjom potrošnjom električne energije većom od 10GWh mogu steći položaj kvalifikovanog kupca.

Status kupca iz stava 1. ovog člana stiče se na osnovu rješenja Regulatora i u skladu sa kriterijumima koje propisuje Regulator.

Kvalifikovani kupac ne može izgubiti status dok zadržava utvrđeni nivo potrošnje i ispunjava kriterijume kojima se stiče status kvalifikovanog kupca.

U skladu sa dinamikom otvaranja tržišta, Regulator može propisati snižavanje potrošnje iz stava 1. ovog člana i druge kriterijume po kojima se stiče status kvalifikovanog kupca.

Član 49.

Kvalifikovani kupac može slobodno izabrati snabdjevača električne energije.
Kvalifikovani kupac i snabdjevač električne energije koga on slobodno izabere ugovaraju količinu i cijenu električne energije koja je predmet ugovora.

Član 50.

Nekvalifikovani (tarifni) kupci snabdjevaju se električnom energijom u sistemu obaveze javne usluge snabdijevanja po cijenama iz tarifnog sistema za prodaju električne energije.

IX - SISTEM IZDAVANJA DOZVOLA

Član 51.

U elektroenergetskom sektoru izdaju se:

- dozvola (licenca) za obavljanje djelatnosti proizvodnje u proizvodnim objektima snage preko 1 MW, distribucije, snabdijevanja i domaće trgovine,
- elektroenergetska saglasnost,
- dozvola za izgradnju elektroenergetskih objekata snage preko 1 MW.

Član 52.

Dozvole za obavljanje djelatnosti za proizvodnju, distribuciju, snabdijevanje i domaću trgovinu se izdaju pravnim i fizičkim licima koja:

- imaju upis u odgovarajući registar za obavljanje elektroenergetske djelatnosti,
- ispunjavaju uslove tehničke opremljenosti za obavljanje djelatnosti,
- ispunjavaju ekonomsko-finansijske uslove bitne za obavljanje djelatnosti,
- ispunjavaju uslove zaštite na radu, zaštite od požara i uslove zaštite okoline.

Član 53.

Dozvole za obavljanje djelatnosti za preduzeća u oblasti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i trgovine električne energije na području Republike Srpske daje Regulator.

Član 54.

Regulator izdaje dozvolu za obavljanje djelatnosti na osnovu podnesenog zahtjeva.
Postupak izdavanja dozvole je javan i vodi se u skladu sa objektivnim i javnosti poznatim kriterijumima na nediskriminirajući i transparentan način.
Regulator je dužan da se konsultuje o uslovima svake dozvole, prije izdavanja dozvole, i da pozove zainteresovane strane da daju komentare na nacrt dozvole kroz proces javne rasprave-konsultacije.

Član 55.

Ako korisnik dozvole proda svoj posao ili ako traži da prenese svoju dozvolu ili kontrolirajući (upravljački) interes, novi vlasnik mora dobiti dozvolu ili odobrenje za takav transfer od Regulatora.

Član 56.

U rješavanju zahtjeva za izdavanje, produženje, izmjenu, dopunu ili prenos dozvole Regulator se pridržava pravila koja samostalno donosi.

Pravila iz stava 1. ovog člana obavezno sadrže postupak podnošenja zahtjeva i kriterijume izdavanja dozvole, koja moraju uključivati:

- bezbjednost elektroenergetskog sistema, instalacija i pripadajuće opreme,
- zaštitu okoline,
- korišćenje zemljišta i određivanje lokacije,
- korišćenje javnog zemljišta,
- energetske efikasnosti,
- prirodu primarnih izvora,
- elemente za ocjenu tehničke, ekonomske i finansijske mogućnosti i drugih bitnih karakteristika podnosioca zahtjeva.

Kriterijumi i postupci za izdavanje dozvole su javni.

Član 57.

Svi postojeći pravni subjekti u oblasti proizvodnje, distribucije, snabdijevanja i trgovine električnom energijom u Republici Srpskoj obavezno podnose zahtjev za dozvolu najkasnije u roku od 90 dana od dana uspostavljanja Regulatora.

Član 58.

Zahtjev za izdavanje, produženje, izmjenu, dopunu ili prenos dozvole podnosi se Regulatoru u formi i na način propisan pravilima usvojenim od strane Regulatora.

Član 59.

Ako Regulator odbije zahtjev za izdavanje dozvole obavezan je o istom datu obrazloženje podnosiocu zahtjeva, u skladu sa pravilima i propisima koje donosi Regulator.

Član 60.

Dozvola za proizvodnju električne energije daje se za tačno određeni period, ali ne duži od 30 godina, računajući od datuma početka proizvodnje.

Član 61.

Dozvola za distribuciju električne energije daje se za tačno određeni period, ne duži od 30 godina, za tačno određeno područje.

Član 62.

Dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom izdaje se na period do pet godina, s tim da Regulator može odobriti produženje važenja dozvole.

Dozvola za obavljanje djelatnosti trgovine i snabdijevanja električnom energijom kvalifikovanih kupaca može se izdati preduzećima koja obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije i drugim pravnim licima, pod uslovom da su ova preduzeća samostalna u odnosu na preduzeća za distribuciju električne energije (operatera distributivnog sistema).

Za snabdijevanje nekvalifikovanih (tarifnih) kupaca na određenom distributivnom području izdaje se posebna dozvola za snabdijevanje nekvalifikovanih kupaca.

Uslovi za dobijanje dozvole za snabdijevanje nekvalifikovanih kupaca obuhvataju obavezu snabdijevanja kupaca kojima nije dozvoljeno da slobodno biraju svog snabdijevača, te način određivanja i nadziranja primjene cijena za ove kupce i standarde kvaliteta snabdijevanja.

Izdavanjem dozvole za trgovinu i snabdijevanje električnom energijom može se utvrditi pravo korisniku dozvole da trguje sa kupcima koji imaju pravo izbora snabdjevača (kvalifikovanim kupcima), kao i sa drugim korisnicima dozvole za obavljanje elektroenergetskih djelatnosti.

Da bi dobio dozvolu za trgovinu i snabdijevanje, podnosilac mora podnijeti odgovarajuće dokaze o ispunjavanju tehničkih, administrativnih i finansijskih uslova, u skladu sa pravilima koja donosi Regulator.

Trgovina i snabdijevanje električnom energijom, izuzev snabdijevanja nekvalifikovanih kupaca, vrši se slobodno u skladu sa uslovima iz ovog zakona i izdatom dozvolom.

Član 63.

Ako korisnik dozvole izdate od Regulatora čini prekršaj po ovom zakonu ili ne ispunjava svoje obaveze iz dozvole, Regulator će pismenim putem upozoriti korisnika dozvole o nedozvoljenoj radnji, određujući rok u kojem će to otkloniti.

Sankcije ili postupak protiv korisnika dozvole ne odlažu otklanjanje posljedica iz prethodnog stava.

Ako poslije perioda iz stava 1. ovog člana, prekršaj ili neispunjenje obaveze iz dozvole još postoji, Regulator može poništiti dozvolu, bez obzira na postupak protiv korisnika dozvole.

Član 64.

Korisnik dozvole mora, za vrijeme trajanja dozvole, a na zahtjev krajnjeg kupca, u okviru svoje djelatnosti, otklanjati smetnje u redovnom snabdijevanju električnom energijom.

Član 65.

Unutar područja za koje je distributivna dozvola data korisnik dozvole je obavezan da poveže i distribuira električnu energiju svim krajnjim kupcima koji su dobili saglasnost za priključenje u tom području.

Zabranjeno je krajnjim kupcima da samovlasno priključuju na električnu mrežu svoje energetske objekte, uređaje i instalacije.

Član 66.

Ako elektroenergetski objekti, uređaji i instalacije krajnjeg kupca ne ispunjavaju propisane tehničke uslove može se privremeno odbiti priključenje na elektroenergetsku mrežu i odrediti rok u kome je krajnji kupac dužan da otkloni nedostatak.

Član 67.

Dozvolu za izgradnju elektroenergetskih objekata izdaje Regulator.

Certifikat za ispunjenje uslova iz dozvole za izgradnju svakog elektroenergetskog objekta daje Regulator u skladu sa ovim zakonom.

Član 68.

Nakon isteka dozvole za izgradnju, ukoliko dozvola nije produžena ili prenesena ili objekat bude korišćen za druge namjene, korisnik dozvole mora demontirati i ukloniti sve objekte i urediti zemljište u skladu sa zahtjevom Regulatora u roku od dvije godine od dana isteka dozvole.

Korisnik dozvole mora obezbijediti garanciju na iznos potreban za izvršenje radova iz prethodnog stava.

Regulator može, u interesu Republike Srpske, osloboditi korisnika dozvole od demontaže i uklanjanja objekata iz stava 1. ovog člana.

Odredbe ovog člana ne odnose se na korisnika dozvole za trgovinu.

Član 69.

U posebnim slučajevima, zbog opšteg interesa, Regulator može promijeniti uslove navedene u dozvoli za izgradnju.

Prije donošenja odluke o promjeni uslova dozvole za izgradnju, Regulator mora uzeti u obzir trošak koji se može pojaviti za korisnika dozvole zbog promjene uslova, kao i opšte koristi i štete koje su rezultat te promjene.

Promjenu uslova navedenih u dozvoli za izgradnju Regulator može odobriti i na zahtjev korisnika dozvole ili na svoju inicijativu.

Zahtjev za promjenu uslova u dozvoli za izgradnju korisnik dozvole podnosi na osnovu pravila koje usvaja Regulator.

X - PRIKLJUČENJE NA ELEKTROENERGETSKU MREŽU

Član 70.

Za priključenje novog objekta na distributivnu mrežu ili povećanje priključne snage postojećeg objekta korisnik distributivne mreže plaća distributeru naknadu za priključenje.

Naknada za priključenje obuhvata naknadu za izgradnju priključka, uključujući i opremanje mjernog mjesta mjernim uređajima i naknadu za obezbjeđenje uslova za priključenje kroz povećanje kapaciteta distributivne mreže.

Priključak iz stava 2. ovog člana je osnovno sredstvo distributera.

Strukturu i ukupan iznos naknade za priključenje utvrđuje Regulator, na osnovu metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu.

Član 71.

Mjerni uređaj predstavlja mjesto primopredaje električne energije i mjesto razgraničenja odgovornosti za predatu, odnosno preuzetu električnu energiju između distributera i korisnika distributivnog sistema.

Prilikom izgradnje priključka, distributer je dužan da vodi računa o lokaciji mjernog uređaja na način koji će mu obezbijediti nesmetan pristup.

Distributer je dužan da, u roku koji se propisuje opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom, o svom trošku izvrši prilagođavanje lokacije mjernih uređaja krajnjih kupaca iz kategorije potrošnje "domaćinstva" na način koji će omogućiti razgraničenje odgovornosti iz stava 1. ovog člana i efikasno očitavanje mjernih uređaja.

Korisnici distributivnog sistema mogu predati mjerne uređaje u vlasništvo distributera, koji je dužan od momenta preuzimanja da vrši njihovo održavanje, zamjenu i verifikaciju u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima.

Korisnici distributivnog sistema koji ne predaju mjerni uređaj u vlasništvo distributeru, dužni su da o svom trošku vrše njihovo održavanje i zamjenu, u skladu sa tehničkim i metrološkim propisima.

Korisnik distributivnog sistema je dužan da omogući ovlaštenim predstavnicima distributera pristup mjernim uređajima i električnim instalacijama u svom vlasništvu, kao i mjernim uređajima, objektima i opremi u vlasništvu distributera koji se nalaze na njegovom posjedu, radi očitavanja, testiranja, pregleda, provjere ispravnosti, otklanjanja kvarova, izmještanja i zamjene, kao i radi obustave isporuke.

Korisnik distributivnog sistema je dužan da zaštiti neovlašteni pristup mjernim uređajima koji su na njegovom posjedu.

Član 72.

Za svaki pojedinačni priključak na elektrodistributivnu mrežu korisnik distributivnog sistema prije pribavljanja odobrenja za građenje, pribavlja elektroenergetsku saglasnost.

Elektroenergetska saglasnost sadrži energetske i tehničke uslove, kao i druge uslove propisane opštim uslovima za isporuku i snabdijevanje električnom energijom koje treba da ispuni planirani elektroenergetski objekat korisnika distributivnog sistema prije priključenja na distributivnu mrežu.

Korisnik distributivnog sistema je dužan pribaviti novu elektroenergetsku saglasnost ako se mijenjaju parametri priključka na osnovu kojih je izdata ranija elektroenergetska saglasnost.

O zahtjevu za dobijanje elektroenergetske saglasnosti odlučuje, putem javnog ovlaštenja, distributer, u skladu sa odredbama Zakona o opštem upravnom postupku, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Izrada priključka, postupak i rokovi priključenja, način plaćanja i druge odredbe pobliže se definišu ugovorom o priključenju između korisnika distributivnog sistema i distributera.

Regulator odlučuje o žalbi na rješenje distributera iz st. 1. i 3. ovog člana, kao i o žalbi u vezi sa zaključenjem ugovora iz stava 5. ovog člana u roku od 60 dana od dana prijema žalbe sa potrebnom dokumentacijom, a u skladu sa pravilima i procedurama iz člana 27. ovog zakona.

XI - SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Član 73.

Snabdijevanje električnom energijom vrši se u skladu sa ovim zakonom, opštim uslovima za isporuku električne energije, tarifnim sistemom za prodaju električne energije i ugovorom koji zaključuju snabdjevač i kupac.

Član 74.

Opštim uslovima za isporuku električne energije uređuju se naročito:

- 1) uslovi i način davanja elektroenergetske saglasnosti za priključenje novih, odnosno povećanje priključne snage postojećih trošila električne energije, kao i sadržaj i način zaključivanja ugovora o uslovima za priključivanje, odnosno povećanje priključne snage trošila električne energije;
- 2) slučajevi povećanja snage, odnosno potrošnje električne energije;

- 3) uslovi pod kojima se elektroenergetski objekti priključuju na distributivnu mrežu;
- 4) uslovi, način i rokovi zaključivanja ugovora o snabdijevanju električne energije, obaveze snabdjevača u kontinuiranom snabdijevanju krajnjih kupaca kvalitetnom električnom energijom i obaveze krajnjih kupaca;
- 5) uslovi i način pristupa i korišćenja elektrodistributivne mreže;
- 6) način mjerenja i utvrđivanja potrošnje električne energije i tačnost mjernih uređaja;
- 7) obaveze krajnjeg kupca u pogledu zaštite mjernih uređaja, koji su u njegovom posjedu, od neovlašćenog pristupa;
- 8) način obračuna i uslovi plaćanja električne energije;
- 9) mjere koje se preduzimaju u slučaju kvarova u elektroenergetskom sistemu i mjere zaštite elektroenergetskog sistema od prekomjerne potrošnje;
- 10) uslovi i način obustave isporuke električne energije;
- 11) uslovi, način, mjere i redosljed ograničenja isporuke električne energije u slučaju manjka električne energije;
- 12) način utvrđivanja količine i snage neovlašćeno utrošene električne energije kao i način obračuna i naplate tih količina električne energije;
- 13) uslovi i način priključenja elektroenergetskih objekata, gradilišta i privremenih objekata;
- 14) način obavještanja krajnjih kupaca u slučaju obustave i ograničenja isporuke električne energije.

Član 75.

Tarifnim sistemom utvrđuju se kategorije krajnjih kupaca, tarifni elementi za izračunavanje (formiranje) cijene električne energije koja se isporučuje i način njihove primjene.

Član 76.

Ugovor o kupoprodaji električne energije zaključuje se u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima.

Član 77.

Ugovor o kupoprodaji električne energije za tarifne (nekvalifikovane) kupce električne energije obavezno sadrži:

- 1) količinu i način utvrđivanja cijene električne energije,
- 2) način i rokove isporuke,
- 3) mjesto predaje i mesto mjerenja,
- 4) način obračuna i plaćanja,
- 5) vrijeme na koje se ugovor zaključuje,
- 6) odgovornost za neizvršavanje, odnosno neuredno izvršavanje obaveza iz ugovora,
- 7) druga prava i obaveze u skladu sa zakonom, opštim uslovima za isporuku električne energije i tarifnim sistemom za prodaju električne energije.

XII - OBUSTAVA I OGRANIČENJE ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Član 78.

Korisnik dozvole za distribuciju može obustaviti isporuku električne energije u slučaju:

- redovnog i vanrednog održavanja,
- pregleda i remonta,
- ispitivanja i kontrole mjerenja i

- proširenja mreže.

Predviđenu obustavu korisnik dozvole za distribuciju mora izvršiti u što kraćem roku.

Obustavu isporuke električne energije iz stava 1. ovog člana korisnik dozvole za distribuciju obavezno najavljuje najkasnije 24 časa prije preuzimanja radnji iz stava 1. ovog člana.

Član 79.

Korisnik dozvole za distribuciju, uz prethodno upozorenje, obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu, ako u roku određenom u upozorenju ne ispuni svoje obaveze, u sljedećim slučajevima:

- ako krajnji kupac ometa isporuku električne energije drugom kupcu,
- ako krajnji kupac zabrani ili onemogući licima koja imaju ovlašćenje korisnika dozvole za prenos ili distribuciju, za pristup do svojih dijelova priključaka, zaštitnih i mjernih instrumenata, energetskih objekata i uređaja i kada ti uređaji stvaraju smetnje,
- ako krajnji korisnik, ne poštuje posebne uslove o ograničenju isporuke električne energije, u skladu sa ovim zakonom.

Član 80.

Korisnik dozvole za distribuciju obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu, uz prethodno obavještenje, ako on u roku određenom u obavještenju ne ispuni svoje obaveze, u sljedećim slučajevima:

- ako krajnji kupac, na opomenu korisnika dozvole za distribuciju, ne snizi snagu, odnosno količinu električne energije na ugovorenu vrijednost u zahtjevanom roku,
- ako krajnji kupac onemogući pravilno registrovanje obračunskih količina ili troši energiju bez zahtjevanih mjernih uređaja ili mimo njih,
- ako krajnji kupac ne plaća isporučenu električnu energiju u roku određenom ugovorom o isporuci električne energije, odnosno opštim uslovima za isporuku električne energije.

Član 81.

Korisnik dozvole za distribuciju obustavlja isporuku električne energije krajnjem kupcu bez prethodnog upozorenja ili obavještenja:

- ako krajnji kupac radom svojih energetskih objekata i uređaja ugrožava život i zdravlje ljudi ili ugrožava okolinu,
- ako krajnji kupac, u roku koji odredi korisnik dozvole za distribuciju ili odgovarajući inspeksijski organ, ne odstrani ili do zahtjevane granice ne smanji smetnje koje prouzrokuju njegovi objekti i uređaji,
- ako krajnji kupac, bez saglasnosti korisnika dozvole za distribuciju, priključi na mrežu svoje objekte, uređaje i instalacije ili drugima omogući priključenje objekata, uređaja i instalacija preko svojih objekata, uređaja i instalacija, najkasnije 48 časova od prijema obavještenja.

Član 82.

Korisnik dozvole za distribuciju dužan je krajnjeg kupca, kojem je obustavljena isporuka električne energije, na njegov račun ponovo priključiti na mrežu, kada krajnji kupac otkloni razloge za obustavu isporuke električne energije.

Korisnik dozvole za distribuciju električne energije, koji je krajnjem kupcu neosnovano obustavio isporuku električne energije mora, na svoj račun, ponovo priključiti njegove objekte,

uređaje i instalacije na svoju mrežu, u roku od 24 časa, računajući od trenutka kada se ustanovi neosnovana obustava isporuke.

Član 83.

Krajnji kupac, kojem je zbog učinjene štete korisniku dozvole isključena električna energija, dužan je korisniku dozvole nadoknaditi štetu.

Krajnji kupac kojem je korisnik dozvole za distribuciju neosnovano obustavio isporuku električne energije ima pravo na nadoknadu štete koja mu je time prouzrokovana.

Štetu iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje Regulator.

Član 84.

Ako dođe do nenadanog i nepredviđenog manjka električne energije na tržištu, pri čemu je ugrožena sigurnost ljudi i cjelovitost mreže, Vlada Republike Srpske, uz prethodnu konsultaciju Regulatora, donosi uredbu u kojima ograničava isporuku električne energije određenim kategorijama krajnjih kupaca, određuje red ograničenja, način upotrebe električne energije i obaveznu proizvodnju električne energije.

Vlada Republike Srpske, Regulator i korisnici dozvola moraju učiniti sve što je moguće da se manjak električne energije što prije ukloni.

Mjere i aktivnosti koje proizilaze iz st. 1. i 2. ovog člana sprovodi Vlada Republike Srpske uredbama.

XIII - IZGRADNJA I ODRŽAVANJE ELEKTROENERGETSKIH OBJEKATA

Član 85.

Radi izgradnje i održavanja elektroenergetskih objekata izgrađenih na nekretnini koja nema direktan pristup sa javnog puta, korisnik dozvole ima pravo prolaza preko zemljišta na kome druga lica imaju pravo svojine, odnosno korišćenja.

Svoje pravo iz stava 1. ovog člana korisnik dozvole ostvaruje na osnovu saglasnosti koju, po njegovom zahtjevu, daje nadležni opštinski organ uprave.

Izuzetno, korisnik dozvole, u cilju obezbjeđenja uslova za redovno i nesmetano snabdjevanje krajnjih kupaca električnom energijom može da se, u hitnim slučajevima, koristi pravom prolaza do elektroenergetskih objekata i bez saglasnosti nadležnog opštinskog organa uprave.

Korisnik dozvole dužan je vlasnicima, odnosno korisnicima zemljišta iz st. 2. i 3. ovog člana da nadoknadi štetu koju pričinu prolazom preko tog zemljišta.

Član 86.

Vlasnici, odnosno korisnici nekretnina koje se nalaze ispod, iznad ili pored elektroenergetskih objekata i objekata u funkciji proizvodnje električne energije, ne smiju izvoditi radove koji ometaju namjensko korišćenje tih objekata, odnosno obavljanje elektroprivredne djelatnosti ili ugrožavaju sigurnost ljudi i imovine, bez saglasnosti korisnika dozvole.

Izgradnjom objekata ili izvođenjem radova u blizini elektroenergetskih objekata i postrojenja ne smije se ometati normalno korišćenje tih objekata i postrojenja.

Zabranjeno je nanošenje štete elektroenergetskim objektima i ometanje njihovog rada.

Član 87.

Zabranjeno je zasađivanje rastinja na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisnoj udaljenosti od elektroenergetskih vodova i postrojenja kojima se može ugroziti sigurnost tih vodova, odnosno postrojenja, ljudskih života i imovine.

Korisnik dozvole ima pravo da, radi redovnog korišćenja i održavanja, odnosno zamjene izgrađenog elektroenergetskog objekta, održava trasu kresanjem ili otklanjanjem rastinja iznad, ispod ili pored tih elektroenergetskih objekata bez naknade vlasnicima zemljišta.

Zabranjeno je ometanje preduzimanja mjera iz stava 2. ovog člana.

Član 88.

Ako se u cilju održavanja elektroenergetskih objekata na zemljištu na kojem je bila odobrena i izvršena čista sječa, mora izvršiti kresanje ili sječa naknadno izraslih stabala, koja ugrožavaju elektroenergetske objekte ili ometaju njihovo normalno korišćenje, nije potrebno pribavljanje nove dozvole za sječnu niti ponovno plaćanje naknade vlasnicima.

Član 89.

Prije izdavanja uslova za uređenje prostora za izgradnju ili rekonstrukciju objekata, koji se nalaze u blizini elektroenergetskih objekata ili objekata u funkciji proizvodnje električne energije, organ uprave nadležan za izdavanje uslova za uređenje prostora dužan je da pribavi saglasnost korisnika dozvole.

Član 90.

Eksproprijacija nepokretnosti u cilju izgradnje elektroenergetskih objekata vrši se u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji u Republici Srpskoj.

XIV – NADZOR

Član 91.

Nadzor nad sprovođenjem Zakona vrši Ministarstvo privrede, energetike i razvoja.

Član 92.

Ministar privrede, energetike i razvoja donijeće u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati preduzeća i druga pravna lica koja vrše montažu, remont, reviziju i ispitivanje elektroenergetskih postrojenja i instalacija.

Ministar privrede, energetike i razvoja donijeće u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona pravilnik o uslovima i načinu polaganja stručnih ispita radnika koji rade na rukovanju i održavanju elektroenergetskih postrojenja, instalacija i uređaja, koji su u funkciji proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije.

Član 93.

Kontrolu izgradnje objekata, tehničke ispravnosti, pogonske sigurnosti elektroenergetskih objekata i postrojenja, sigurnosti ljudi u elektroenergetskim objektima, kao i uvid u tehničku i pogonsku dokumentaciju vrši nadležna elektroenergetska inspekcija, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 94.

Inspeksijski nadzor obuhvata nadzor nad primjenom ovog zakona, drugih propisa i opštih akata, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta koji se odnose na projektovanje, građenje, odnosno rekonstrukciju, održavanje i korišćenje elektroenergetskih objekata, instalacija, uređaja, postrojenja i opreme u tim objektima, kao i na kvalitet isporuke električne energije.

XV - KAZNENE ODREDBE

Član 95.

U slučaju kada korisnik dozvole svojim postupkom, radeći nezakonito, ostvari ekonomsku dobit koja premašuje visinu kazne preduzeće se potrebne mjere zaštite opšteg interesa i primijeniti kazne srazmjerno nanesejoj šteti, u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima.

Član 96.

Novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 KM kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako:

- 1) započne rad i izgradnju bez dozvole,
- 2) njegov elektroenergetski objekat ne ispunjava propisane tehničke uslove (član 4. ovog zakona),
- 3) priključi svoja trošila na mrežu ili poveća priključnu snagu trošila električne energije bez elektroenergetske saglasnosti (član 72. ovog zakona),
- 4) samovlasno priključi svoje elektroenergetske objekte na elektroenergetsku mrežu (član 65. stav 2. ovog zakona),
- 5) Regulatoru ne dostavi tražene podatke i informacije.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.

Član 97.

Novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 KM kazniće se za prekršaj korisnik dozvole ako:

- 1) elektroenergetski objekti i postrojenja elektroprivrednog preduzeća ne ispunjavaju propisane tehničke elektroenergetske i druge propisane uslove (član 4. ovog zakona),
- 2) u vrijeme nenadanog i nepredviđenog manjka električne energije na tržištu ne primijeni mjere predviđene uredbama Vlade Republike Srpske (član 84. ovog zakona),
- 3) sredstvima javnog informisanja ne obavijeste blagovremeno krajnje kupce o obustavi isporuke električne energije (član 80. ovog zakona),
- 4) ne ispunjava ili neblagovremeno ispunjava uslov iz dozvole i nakon pismenog upozorenja Regulatora (član 63. zakona).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice korisnika dozvole novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.

Član 98.

Novčanom kaznom od 3.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj:

- 1) preduzeće ili drugo pravno lice-investitor ako nastavi gradnju objekata, odnosno izvođenje drugih radova po donošenju rješenja o obustavi radova prije otklanjanja svih nepravilnosti i nedostataka zbog kojih su gradnja, odnosno izvođenje radova obustavljeni,

2) preduzeće ili drugo pravno lice koje nastavi da koristi elektroenergetski objekat, instalacije, uređaje, postrojenja i opremu po prijemu rješenja o zabrani njihovog korišćenja, prije nego što otkloni nepravilnosti i nedostatke konstatovane rješenjem.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.

Član 99.

Novčanom kaznom od 3.000 KM kazniće se za prekršaj preduzeće ili drugo pravno lice ako po otklanjanju nedostataka i nepravilnosti utvrđenih rješenjem o tome ne obavijesti elektroenergetskog inspektora.

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću i drugom pravnom licu kaznom od 1.000 KM.

Član 100.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj korisnik dozvole za distribuciju ako u roku ne izvrši adekvatno izmještanje mjernih uređaja krajnjih kupaca iz kategorije domaćinstva ili ne izda rješenje o elektroenergetskoj saglasnosti (član 71. st.3 i član 72. st.4.).

Za radnju iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u preduzeću novčanom kaznom od 500 do 1.000 KM.

Član 101.

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu ako:

- 1) ometa preduzimanje mjera iz člana 87. stav 2. ovog zakona,
- 2) zasadi rastinje na zemljištu iznad, ispod ili na nepropisanoj udaljenosti od elektroenergetskih vodova i postrojenja (član 87. stav 1. ovog zakona),
- 3) bez prethodne saglasnosti izvodi radove ispod, iznad ili pored elektroenergetskih objekata i postrojenja (član 86. ovog zakona),
- 4) onemogućí pravilno registrovanje utrošene električne energije (član 74. tačka 6. ovog zakona),
- 5) njegovi elektroenergetski objekti ne ispunjavaju propisane tehničke uslove (član 74. tačka 3. ovog zakona),
- 6) svojim elektroenergetskim objektima ometa normalnu isporuku električne energije drugim kupcima (član 79. alineja 1. ovog zakona),
- 7) ne svede vršno opterećenje na ugovorenu mjeru (član 74. tačka 6. ovog zakona),
- 8) nanosi štetu elektroenergetskim objektima i ometa njihov rad (član 86. stav 3. ovog zakona).

Član 102.

Novčanom kaznom od 1.000 do 1.500 KM kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) koristi električnu energiju bez elektroenergetske saglasnosti ili ako je samoinicijativno priključio svoje elektroenergetske objekte na elektroenergetsku mrežu (član 65. ovog zakona),
- 2) njegovi elektroenergetski objekti na ispunjavaju propisane tehničke uslove (član 74. tačka 2. ovog zakona)
- 3) onemogućí pravilno registrovanje utrošene električne energije (član 74. tačka 6. ovog zakona),
- 4) ne svede vršno opterećenje na ugovorenu mjeru (član 74. tačka 6. ovog zakona),

- 5) uskrati ili onemogući ovlašćenim licim pristup do mjernih uređaja, odnosno do instalacija i priključaka (član 71. stav 6. i član 74. tačka 7. ovog zakona).
- 6) svojim elektroenergetskim objektima ometa normalnu isporuku električne energije drugim kupcima (član 79. stav 1. alineja 1. ovog zakona),
- 7) u slučaju nenadanog i nepredviđenog manjka električne energije na tržištu ne primijeni mjere predviđene uredbama Vlade Republike Srpske (član 84. ovog zakona),
- 8) bez prethodne saglasnosti izvodi radove ispod, iznad ili pored elektroenergetskih objekata ili postrojenja (član 86. st. 1. i 2. ovog zakona),
- 9) nanosi štetu elektroenergetskim objektima i ometa njihov rad (član 86. stav 3. ovog zakona),
- 10) zasadi rastinje na zemljištu iznad, ispod ili na neposrednoj udaljenosti od elektroenergetskih vodova i postrojenja (član 87. stav 1. ovog zakona),
- 11) sprečava preduzimanje mjera iz člana 87. stav 2. ovog zakona.

XVI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 103.

Vlada Republike Srpske dužna je da izradi projekat poslovne i organizacione transformacije JMDP "Elektroprivreda" Republike Srpske u novi organizacioni oblik, u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o preduzećima Republike Srpske.

Član 104.

Svi subjekti u oblasti proizvodnje i distribucije električne energije u Republici Srpskoj dužni su da se organizuju i usklade svoja opšta akta prema odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci računajući od 19. jula 2007. godine.

Član 105.

Nad javnim preduzećem za distribuciju električne energije ne može da se sprovodi stečajni postupak.

U slučaju nastupanja uslova za sprovođenje stečajnog postupka nad javnim preduzećima iz prethodnog stava osnivač preduzima mjere za obezbjeđivanje uslova za nesmetani rad ovih preduzeća i jamči za njihove obaveze.

Član 106.

Objekti, postrojenja i uređaji za prenos električne energije, koji čine imovinu javnog preduzeća za prenos električne energije, su u vlasništvu Republike Srpske.

Član 107.

Korisnik dozvole dužan je da na zahtjev Regulatorne komisije i DERK-a, obezbijedi podatke i informacije u svrhu primjene odredbi ovog zakona i propisa koji se odnose na elektroenergetski sektor u Republici Srpskoj.

Osim korisnika dozvole, i druga lica su dužna da na zahtjev Regulatora obezbijede tražene podatke, u razumnom periodu, radi izvršenja njihovih ovlašćenja.

Član 108.

Podatke ili informacije iz prethodnog člana, Regulator i DERK mogu koristiti samo za izvršavanje svojih obaveza.

Član 109.

Regulator će u roku od godinu dana nakon početka rada utvrditi strukturu cijene i ukupnu cijenu električne energije na pragu elektrana i posebno cijenu za distribuciju električne energije.

Do početka primjene cijena iz stava 1. ovog člana, primjenjivaće se odredbe postojećeg tarifnog sistema za prodaju električne energije, ili tarifnog sistema i stavova koje donese Vlada Republike Srpske.

Kupcu, koji ispunjava uslove utvrđene članom 48. stav 1. ovog zakona, Vlada može dodijeliti status kvalifikovanog kupca, do donošenja kriterijuma iz stava 2. istog člana.

Član 110.

Regulator će u roku od šest mjeseci računajući od 19. jula 2007. godine dana izvršiti usklađivanje Pravilnika za izdavanje dozvola i saglasnosti, Opštih uslova za isporuku i snabdijevanje električnom energijom i donijeti metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na distributivnu mrežu.

Regulator će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu metodologije iz stava 1. ovog člana utvrditi naknadu za priključenje elektroenergetskih objekata na distributivnu mrežu.

Do početka primjene naknade za priključenje utvrđene od strane Regulatora, primjenjivaće se postojeći način obračuna troškova priključenja.

Član 111.

Restruktuiranje i privatizacija postojećeg JMDP "Elektroprivreda" Republike Srpske biće izvršena po Programu restruktuiranja i privatizacije JMDP "Elektroprivreda" Republike Srpske, koji će sačiniti Vlada Republike Srpske, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, a na osnovu pribavljene konsultacije u Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Član 112.

31. oktobra 2002. godine prestaje primjena Zakona o Elektroprivredi ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 10/97).

Član 113.

Ovaj zakon je stupio na snagu 31. oktobra 2002. godine, odnosno 01. maja 2003. godine, odnosno 03. novembar 2003. godine, odnosno 31. decembra 2004. godine, odnosno 19. jula 2007. godine.